

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2017
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2017
Avaldamismärge:	RT I, 27.12.2016, 3

Raamatupidamise seadus¹

Vastu võetud 20.11.2002
[RT I 2002, 102, 600](#)
 jõustunud käesoleva seaduse §-le 62.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
17.12.2003	RT I 2003, 88, 588	01.01.2004
08.12.2004	RT I 2004, 90, 616	01.01.2005
27.11.2005	RT I 2005, 61, 478	01.12.2005
06.12.2006	RT I 2006, 61, 456	01.01.2007
24.10.2007	RT I 2007, 58, 380	19.11.2007
04.06.2008	RT I 2008, 27, 177	10.07.2008
04.06.2008	RT I 2008, 27, 177	01.01.2009
11.03.2009	RT I 2009, 19, 116	06.04.2009, osaliselt 01.07.2009
29.10.2009	RT I 2009, 54, 363	01.01.2010
27.01.2010	RT I 2010, 9, 41	08.03.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
28.10.2010	RT I, 12.11.2010, 1	15.11.2010
02.05.2012	RT I, 25.05.2012, 8	04.06.2012
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 2	23.03.2014, osaliselt 01.01.2015, 01.01.2017 ja 01.01.2019
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 3	01.01.2018, osaliselt 23.03.2016 ja 01.01.2016
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
10.12.2015	RT I, 30.12.2015, 4	01.01.2016, osaliselt 01.01.2017; seaduse tekstis asendatud sõna „majandustulemus” sõnaga „finantstulemus” vastavas käändes.
15.12.2016	RT I, 27.12.2016, 1	01.01.2017

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärk on õiguslike aluste loomine ning põhinõuete kehtestamine rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtetest lähtuva raamatupidamise ja finantsaruandluse korraldamiseks.

§ 2. Raamatupidamiskohustuslane

(1) Käesoleva seaduse kohaselt on kohustatud raamatupidamist ja finantsaruandlust korraldama kõik käesolevas paragrahvis nimetatud isikud (edaspidi *raamatupidamiskohustuslased*).

(2) Raamatupidamiskohustuslaseks on Eesti Vabariik ühe avalik-õigusliku juriidilise isikuna (edaspidi *riik*), kohaliku omavalitsuse üksus, iga Eestis registreeritud era- või avalik-õiguslik juriidiline isik, füüsilisest isikust ettevõtja ja Eestis registrisse kantud välismaa äriühingu filiaal (edaspidi *filiaal*).

(3) Riik korraldab oma raamatupidamist ja finantsaruandlust riigiraamatupidamiskohustuslaste kaudu.

(4) Riigiraamatupidamiskohustuslaseks on iga ministeerium ja Riigikantselei oma valitsemis- ja haldusala ulatuses ning põhiseaduslikud institutsioonid – Riigikogu, Vabariigi President, Riigikontroll, õiguskantsler ja Riigikohus.

(5) Riigiraamatupidamiskohustuslase suhtes kohaldatakse käesolevas seaduses raamatupidamiskohustuslase kohta sätestatud, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
[RT I 2004, 90, 616- jõust. 01.01.2005]

(6) Kui äriühing lakkab täitmast käesoleva seaduse § 3 punktides 14–20 nimetatud teatavale äriühingurühmale seatud kriteeriume, lõpeb käesolevas seaduses selle äriühingu majandusaasta aruande koostamist käsitlevate erisätete kohaldamine üksnes juhul, kui äriühing ei täida nimetatud kriteeriume kahel järjestikusel bilansipäeval.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 3. Seaduses kasutatavad mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1) vara – raamatupidamiskohustuslase valitseva mõju all olev ressurss, mis on tekkinud minevikusündmuste tagajärjel ning mis eeldatavalt toob tulevikus majanduslikku kasu;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

2) kohustus – raamatupidamiskohustuslase eksisteeriv kohustus, mis tuleneb mineviku sündmustest ja millest vabanemine eeldatavalt vähendab majanduslikult kasulikke ressursse;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

3) omakapital – jääkosalus raamatupidamiskohustuslase varades pärast tema kõigi kohustiste mahaarvamist;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

4) tulu – majandusliku kasu suurenemine aruandeperioodil vara lisandumise või suurenemisena või kohustiste vähenemisena, mille tulemusel omakapital suureneb, välja arvatud omanike sissemaksed omakapitali;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

5) kulu – majandusliku kasu vähenemine aruandeperioodil vara vähenemise, ammendumise või amortisatsioonina või kohustiste tekkimisena, mille tulemusena omakapital väheneb, välja arvatud omakapitali arvel omanikele tehtud väljamaksed;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

6) kasum (kahjum) – raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi tulude ja kulude vahe;

7) Eesti finantsaruandluse standard – rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse käesoleva seadusega ning mida täpsustab käesoleva seaduse § 34 lõike 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus (edaspidi *toimkonna juhend*);

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

8) rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtted – Euroopa Liidu direktiivid, mis reguleerivad raamatupidamist, ja üldtunnustatud finantsaruandluse standardid;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

9) üldtunnustatud finantsaruandluse standardid – Rahvusvahelise Arvestusstandardite Nõukogu (IASB – ingl *International Accounting Standards Board*) kinnitatud rahvusvahelised finantsaruandluse standardid (IFRS – ingl *International Financial Reporting Standards*), väikese ja keskmise suurusega ettevõtete rahvusvaheline finantsaruandlusstandard (IFRS for SMEs – ingl *International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities*), Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni (IFAC – ingl *International Federation of Accountants*) Rahvusvahelise Avaliku Sektori Arvestusstandardi Nõukogu (*International Public Sector Accounting Standards Board*(IPSASB)) kinnitatud rahvusvahelised avaliku sektori finantsarvestuse standardid (IPSAS – ingl *International Public Sector Accounting Standards*) ja muud analoogsed standardid;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

10) [kehtetu -RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

11) tegevjuhtkond – raamatupidamiskohustuslase (välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja) igapäevast tegevust juhtima ja tehinguid tegema õigustatud isik või isikud (näiteks äriühingu juhatus);

12) kõrgem juhtorgan – seaduse, põhikirja või põhimääruse alusel moodustatud raamatupidamiskohustuslase organ, kes teostab vahetut järelevalvet tegevjuhtkonna üle (näiteks äriühingu nõukogu);

13) majandusaasta aruande taksonoomia – majandusaasta aruande standardiseeritud elementide ja sidusbaaside kogum;

[RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

14) mikroettevõtja – osäühing, kelle näitajad vastavad aruandeaasta bilansipäeval kõikidele järgmistele tingimustele: varad kokku kuni 175 000 eurot, kohustised ei ole suuremad kui omakapital, üks osanik, kes on ka juhatuse liige, ja kelle müügitulu on aruandeaastal kuni 50 000 eurot;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

15) väikeettevõtja – Eestis registreeritud äriühing, kes ei ole mikroettevõtja ja kelle näitajatest võib aruandeaasta bilansipäeval vaid üks ületada järgmisi tingimusi: varad kokku 4 000 000 eurot, müügitulu 8 000 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 50 inimest;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

16) keskmise suurusega ettevõtja – Eestis registreeritud äriühing, kes ei ole mikroettevõtja ega väikeettevõtja ja kelle näitajatest võib aruandeaasta bilansipäeval vaid üks ületada järgmisi tingimusi: varad kokku 20 000 000 eurot, müügitulu 40 000 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 250 inimest;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

17) suurettevõtja – Eestis registreeritud äriühing, kelle näitajatest aruandeaasta bilansipäeval vähemalt kaks ületavad järgmisi tingimusi: varad kokku 20 000 000 eurot, müügitulu 40 000 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 250 inimest;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

18) väike konsolideerimisgrupp – konsolideerimisgrupp, kelle aruandeaasta bilansipäeva konsolideeritud näitajatest rohkem kui üks ei ületa käesoleva paragrahvi punktis 15 nimetatud tingimusi;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

19) keskmise suurusega konsolideerimisgrupp – konsolideerimisgrupp, kes ei ole väike konsolideerimisgrupp ja kelle aruandeaasta bilansipäeva konsolideeritud näitajatest rohkem kui üks ei ületa käesoleva paragrahvi punktis 16 nimetatud tingimusi;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

20) suur konsolideerimisgrupp – konsolideerimisgrupp, kelle aruandeaasta bilansipäeva konsolideeritud näitajatest vähemalt kaks ületavad käesoleva paragrahvi punktis 17 toodud tingimusi.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

2. peatükk RAAMATUPIDAMISE KORRALDAMINE

§ 4. Raamatupidamise korraldamise põhinõuded

Raamatupidamiskohustuslane on kohustatud:

1) korraldama raamatupidamist nii, et oleks tagatud aktuaalse, olulise, objektiivse ja võrreldava informatsiooni saamine raamatupidamiskohustuslase finantsseisundist, finantsstulemusest ja rahavoogudest;

2) dokumenteerima kõiki oma majandustehinguid;

3) kirjendama algdokumentide või nende põhjal koostatud koondokumentide alusel kõiki oma majandustehinguid raamatupidamisregistrites;

4) koostama ja esitama majandusaasta aruande ning muud finantsaruanded käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud korras;

5) säilitama raamatupidamise dokumente.

[RT I 2005, 61, 478- jõust. 01.12.2005]

§ 5. Tekke- ja kassapõhine arvestus

(1) Kassapõhine arvestus on majandustehingute kajastamine vastavalt majandustehinguga seotud raha laekumisele või väljamaksmisele.

(2) Tekkepõhine arvestus on majandustehingute kajastamine vastavalt majandustehingu toimumisele, sõltumata sellest, kas sellega seotud raha on laekunud või välja makstud. Aruande koostamisel tehakse reguleerimis- ja lõpetamiskanded, mis võimaldavad määrata aruandeperioodi tulud ja kulud.

(3) Raamatupidamist peetakse tekkepõhiselt, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

§ 6. Majandustehingute dokumenteerimine ja kirjendamine

(1) Majandustehing käesoleva seaduse tähenduses on tehing, muu toiming, seaduses sätestatud sündmus või õigusvastane tegu, mille tagajärjel muutub raamatupidamiskohustuslase vara, kohustiste või omakapitali koosseis.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(2) Raamatupidamiskohustuslane on kohustatud kõiki majandustehinguid dokumenteerima ning kirjendama raamatupidamisregistrites mõistliku aja jooksul pärast majandustehingu toimumist sellisel, et oleks tagatud õigusaktidega ettenähtud aruannete tähtaegne esitamine.

(3) Majandustehinguid kirjendatakse kahekordse kirjendamise põhimõttel debiteeritavatel ja krediteeritavatel kontodel.

(4) Iga raamatupidamiskirjendi (edaspidi *kirjend*) aluseks on majandustehingut tõendav algdokument või algdokumentide alusel koostatud koonddokument.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(5) Kirjend peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) majandustehingu kuupäev;
- 2) kirjendi identifitseerimistunnus, näiteks number või numbri ja tähe kombinatsioon;
- 3) debiteeritavad ja krediteeritavad kontod ja vastavad summad;
- 4) viide kirjendi aluseks olevale alg- või koonddokumendile.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 7. Algdokument

(1) Raamatupidamise algdokument on tõend, mille sisu ja vorm peavad vajaduse korral võimaldama kompetentsele ja sõltumatule osapoolle tõendada majandustehingu toimumise asjaolusid ja tõepärasust.

(2) Kui seaduses või selle alusel antud määruses ei ole sätestatud teisiti, peab algdokument sisaldama majandustehingu kohta vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) toimumisaeg;
- 2) majandusliku sisu kirjeldus;
- 3) arvnäitajad, näiteks kogus, hind ja summa.

(3) Kui raamatupidamiskohustuslase tehingupooleks on raamatupidamiskohustuslane, riigiraamatupidamiskohustuslane või välismaa juriidiline isik, peab kauba võõrandamise või teenuse osutamise kohta esitatud arve sisaldama lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatule ka arve numbrit või muud identifitseerimistunnust ja tehingupooli identifitseerida võimaldavaid andmeid.

(4) Majandustehingu kirjendamisel raamatupidamisregistrites tuleb alg- või koonddokumendile lisada viide kirjendile.

(5) Algdokument peab olema masintöödeldav. Algdokument võib olla muus püsivat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, kui see tuleneb õigusaktist või kui tehingupoolel ei ole masintöödeldava algdokumendi käitlemise võimalust ja selle võimaluse loomine nõuab temalt ebaproportsionaalselt suuri kulutusi või pingutusi.

(6) Masintöödeldavus käesoleva seaduse tähenduses on andmevoo tunnus, mis tekib, kui andmevoo loomisel on kasutatud ühtlustatud andmekirjeldust, nii et selleks loodud infotehnoloogilised rakendused suudavad üheselt tuvastada andmevoo sisemise struktuuri ja üksikud faktiväited.

(7) Algdokumentide põhjal koostatud koonddokumendile kohaldatakse algdokumendile kehtestatud nõudeid.

(8) Kui raamatupidamisregistrit ei peeta masintöödeldavalt, on reguleerimiskande algdokumendiks raamatupidamisõiend.

(9) Algdokumenti on lubatud üle viia teise vormingusse või teisele teabekandjale, kui üleviimise käigus ei muudeta majandustehingut puudutavaid algdokumendi andmeid ning tagatakse algdokumendi vastavus seaduses sätestatud nõuetele. Sellisel juhul võib raamatupidamiskohustuslane säilitada üksnes muudetud vorminguga või teisel teabekandjal algdokumenti.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 7¹. Masintöödeldava algdokumendi vorming ja esitamise tingimused

(1) Masintöödeldava algdokumendi vorming ja esitamise tingimused lepitakse kokku tehingupartnerite vahel, kui seadusest või muust õigusaktist ei tulene teisiti. Tehingupartneri puudumisel määrab masintöödeldava algdokumendi vormingu kindlaks raamatupidamiskohustuslane.

(2) Masintöödeldava algdokumendi käitlemisel peab olema tagatud isiku eraelu puutumatus, riigi julgeolek ning ärisaladuse ja muu juurdepääsupiiranguga teabe kaitse.

(3) Masintöödeldava algdokumendi käitlemise teenuse pakkuja (edaspidi *masintöödeldava algdokumendi käitleja*), kellega raamatupidamiskohustuslane või riigiraamatupidamiskohustuslane on sõlminud nimetatud teenuse kasutamise lepingu, edastab sellekohase info äriregistrile või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrile või riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikule registrile, kes pärast raamatupidamiskohustuslaselt või riigiraamatupidamiskohustuslaselt vastava kinnituse pärimist ja saamist täiendab raamatupidamiskohustuslase või riigiraamatupidamiskohustuslase andmeid registris masintöödeldava algdokumendi käitleja tunnusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud registrisse kantud masintöödeldava algdokumendi käitleja on raamatupidamiskohustuslase ja riigiraamatupidamiskohustuslase peamiseks masintöödeldava algdokumendi vastuvõtu kanaliks.

(5) Masintöödeldava algdokumendi adressaadi identifitseerimiseks kasutatakse e-aadressi. E-aadress käesoleva seaduse tähenduses on tunnus, mis koosneb asukohariigi koodist ja raamatupidamiskohustuslase või riigiraamatupidamiskohustuslase registrikoodist, selle puudumise korral muust asjakohasest tunnusest.

(6) Raamatupidamiskohustuslase või riigiraamatupidamiskohustuslase poolt algdokumendi edastamisel kasutatava e-aadressi täpse vormingu võib määrusega kehtestada [valdkonna eest vastutav minister](#).

(7) Kui kauba võõrandamisel või teenuse osutamisel esitatakse masintöödeldav arve (edaspidi *e-arve*) riigiraamatupidamiskohustuslasele, kohaliku omavalitsuse üksusele, avalik-õiguslikule juriidilisele isikule või raamatupidamiskohustuslasele, kelle üle eelnimetatutel on otseselt või kaudselt valitsev mõju, peab see vastama kas käesoleva paragrahvi lõike 10 alusel kehtestatud määruse nõuetele või e-arveldamise Euroopa standardile, mille kohta on avaldatud viide Euroopa Liidu Teatajas.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3–7 nimetatud nõudeid ei pea kohaldama, kui:

- 1) masintöödeldav algdokument esitatakse julgeolekuasutusele;
- 2) masintöödeldav algdokument sisaldab riigisaladust või salastatud välisteavet;
- 3) masintöödeldava algdokumendi andmetele laieneb seaduse alusel kutse- või ametisaladuse hoidmise kohustus;
- 4) masintöödeldava algdokumendi vormingu ja esitamise kohta on seaduse või selle alusel antud määrusega ette nähtud käesolevas seaduses sätestatust erinev kord.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 punktides 1–3 nimetatud juhtudel lepitakse algdokumendi vorming ja esitamise tingimused kokku tehingupartnerite vahel.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isikutele esitatavate masintöödeldavate algdokumentide vorming ja tehnilised nõuded sätestatakse masintöödeldava algdokumendi juhendis, mille kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(11) Masintöödeldava algdokumendi juhend peab põhinema parimal praktilal ning toetama inimsekkumiseta, kasutaja- ja keskkonnasõbralikku ning kulutõhusat algdokumendiringlust.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017 - lõikes 7 sätestatud kohustust rakendatakse 2017. aasta 1. juulist.]

§ 8. Raamatupidamise kontoplaan

(1) Raamatupidamiskohustuslane koostab kontoplaani (kontode loetelu) majandustehingute ja reguleerimiskannete kirjendamiseks.

(2) Riigiraamatupidamiskohustuslane koostab kontoplaani, arvestades avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi nõudeid.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

§ 9. Raamatupidamisregistrid

(1) Raamatupidamisregistrid on andmekogumid, mis sisaldavad informatsiooni kontodel kajastatud kirjendite ja saldode kohta, samuti andmekogumid, mis sisaldavad kirjendite aluseks olevat üksikasjalikku informatsiooni.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(2) Raamatupidamisregistrid peavad võimaldama teha väljavõtteid kirjendatud majandustehingutest kontode kaupa kronoloogilises järjekorras.

(3) Raamatupidamisregistrit peetakse masintöödeldavalt. Raamatupidamisregister võib olla muus püsivat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, kui raamatupidamiskohustuslasel ei ole raamatupidamisregistri masintöödeldavalt pidamise võimalust ja selle võimaluse loomine nõuab temalt ebaproportsionaalselt suuri kulutusi või pingutusi.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 10. Parandused registrites

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

Kirjendi parandamine või kustutamine on lubatud üksnes juhul, kui kirjend tuleb viia vastavusse alg- või kooanddokumendiga. Paranduse sisu või kustutamise põhjus ning paranduse või kustutamise aeg peavad käesoleva seaduse § 12 lõikes 2 nimetatud tähtaja jooksul olema tuvastatavad.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 11. Raamatupidamise sise-eeskiri

(1) Raamatupidamiskohustuslane, välja arvatud mikroettevõtja, on kohustatud koostama raamatupidamise sise-eeskirja, mis kehtestab kontoplaani koos kontode sisu kirjeldusega ning reguleerib muu hulgas majandustehingute dokumenteerimist ja kirjendamist, algdokumentide käivet ja säilitamist, raamatupidamisregistrite pidamist, tulude ja kulude kajastamist kasumiaruande kirjetel, varade ja kohustiste inventeerimist, raamatupidamiskohustuslase kasutatavaid arvestuspõhimõtteid ja informatsiooni esitusviisi, aruannete koostamise korda, arvutitarkvara kasutamist raamatupidamises ning raamatupidamise korraldamisega ja sellega kaasnevat sisekontrolli meetmete rakendamise seotud asjaolusid.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(2) Riigiraamatupidamiskohustuslane koostab raamatupidamise sise-eeskirja, arvestades avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi nõudeid.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

§ 12. Raamatupidamise dokumentide säilitamise kohustus

(1) Raamatupidamise algdokumente peab raamatupidamiskohustuslane säilitama seitse aastat alates selle majandusaasta lõpust, kui majandustehing algdokumendi alusel raamatupidamisregistris kirjendati.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(2) Raamatupidamisregistreid, lepinguid, raamatupidamise aruandeid ja muid äridokumente, mis on vajalikud majandustehingute arusaadavaks kirjeldamiseks revideerimise käigus, peab raamatupidamiskohustuslane säilitama seitse aastat, alates vastava majandusaasta lõpust.

(3) Pikaajaliste kohustiste või õigustega seotud äridokumente tuleb säilitada seitse aastat pärast kehtimistähtaaja möödumist.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(4) Raamatupidamise sise-eeskirja tuleb säilitada seitse aastat pärast selle muutmist või asendamist.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 nimetatud dokumente ja andmeid säilitatakse masintöödeldavalt. Säilitatavate dokumentide ja andmete taasesitatavus kirjalikus vormis, lihttekstis loetavus ja tõendusväärus peavad olema tagatud kogu säilitustähtaja jooksul. Dokumente ja andmeid võib säilitada muus püsivat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, kui raamatupidamiskohustuslasel ei ole dokumentide ja andmete masintöödeldavalt säilitamise võimalust ning selle võimaluse loomine nõuab temalt ebaproportsionaalselt suuri kulutusi või pingutusi.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

3. peatükk MAJANDUSAASTA ARUANNE

§ 13. Majandusaasta

(1) Majandusaasta pikkus on 12 kuud.

(2) Raamatupidamiskohustuslase asutamisel, lõpetamisel, majandusaasta alguskuupäeva muutmisel või muul seadusega ettenähtud juhul võib majandusaasta olla lühem või pikem kui 12 kuud, kuid ei tohi ületada 18 kuud.

(3) Majandusaastaks on kalendriaasta, kui raamatupidamiskohustuslase põhikirjas või muus raamatupidamiskohustuslase tegevust reguleerivas dokumendis ei ole sätestatud teisiti.

(4) Riigi, samuti riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaastaks on eelarveaasta.

§ 14. Majandusaasta aruande koostamine

(1) Raamatupidamiskohustuslane on kohustatud lõppenud majandusaasta kohta koostama majandusaasta aruande, mis koosneb raamatupidamise aastaaruandest ja tegevusaruandest.

[RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

(1¹) Mikroettevõtja, kes lähtub finantsarvestuse ja -aruandluse korraldamisel Eesti finantsaruandluse standardist, võib koostada majandusaasta aruande, mis koosneb üksnes raamatupidamise aastaaruandest.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

(2) Majandusaasta aruande koostamine hõlmab järgmisi tegevusi:

- 1) raamatupidamise aastaaruande koostamine;
- 2) tegevusaruande koostamine;
- 3) majandusaasta aruande heakskiitmine.

[RT I, 25.05.2012, 8- jõust. 04.06.2012]

(2¹) Majandusaasta aruande esitamine hõlmab järgmisi tegevusi:

- 1) audiitorkontroll;
 - 2) äriühingute puhul majandusaasta kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepaneku koostamine;
 - 3) majandusaasta aruande esitamine kinnitamiseks.
- [RT I, 25.05.2012, 8- jõust. 04.06.2012]

(3) Audiitorkontrolli kohustus sätestatakse audiitortevuse seaduses.
[RT I 2010, 9, 41- jõust. 08.03.2010]

§ 14¹. Majandusaasta aruande taksonoomia

(1) Majandusaasta aruande taksonoomia kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega, määrates kindlaks taksonoomia standardi, elemendid ja taksonoomia haldaja.

(2) Majandusaasta aruande taksonoomia alusel koostatavad aruandevormid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Raamatupidamiskohustuslane lähtub majandusaasta aruande ja lõppbilansi ning nendega koos esitatavate dokumentide koostamisel käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud taksonoomiast ning käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud aruandevormidest.
[RT I, 25.05.2012, 8- jõust. 04.06.2012]

(4) Riigi või kohaliku omavalitsuse asutus või muu avalikke ülesandeid täitev isik ei või nõuda raamatupidamiskohustuslaselt nende taksonoomiaga hõlmatud andmete esitamist, mis raamatupidamiskohustuslane on seaduses sätestatud korras esitanud registrile avaldamiseks koos majandusaasta aruandega.

(5) Riigi või kohaliku omavalitsuse asutus või muu avalikke ülesandeid täitev isik võib raamatupidamiskohustuslaselt nõuda taksonoomiaga hõlmatud andmete esitamist, kui:

- 1) andmeid nõutakse enne, kui raamatupidamiskohustuslane on andmed registrile esitanud ja kui registrile majandusaasta aruande esitamiseks sätestatud tähtaega ei ole võimalik ära oodata;
- 2) andmeid nõutakse registrile esitatud andmetega võrreldes erineva perioodi kohta ja kui registrile esitatud andmetest ei ole võimalik soovitud andmeid mõistlikult tuletada;
- 3) nõutavate andmete mõisted ei ole taksonoomia elementide mõistetega identsed ja kui taksonoomia elementide andmetega ei ole võimalik soovitud eesmärki saavutada.

(5¹) Riigi või kohaliku omavalitsuse asutus või muu avalikke ülesandeid täitev isik võib andmete esitamisega kaasneva halduskoormuse vähendamise eesmärgil võimaldada raamatupidamiskohustuslasel esitada majandusaasta aruandes ning sellega koos esitatavates dokumentides avaliku sektori andmebaasides ristikasutatavaid andmeid.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(6) Käesoleva paragrahvi lõiget 3 ei kohaldata riigi, riigiraamatupidamiskohustuslase, kohaliku omavalitsuse üksuse, Eestis registreeritud avalik-õigusliku juriidilise isiku ja füüsilisest isikust ettevõtja majandusaasta aruandele ning välismaa äriühingu aruandele, mille esitab filiaali juhataja registrile avaldamiseks.
[RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikest 3 ei pea lähtuma raamatupidamiskohustuslane, kes korraldab oma raamatupidamist käesoleva seaduse § 17 lõike 1 punktis 2 nimetatud rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite alusel või kelle peamine ja püsiv tegevus on krediidiastutuste seaduse tähenduses finantsteenuste osutamine või kes koostab konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande.
[RT I, 25.05.2012, 8- jõust. 04.06.2012]

§ 15. Raamatupidamise aastaaruanne

(1) Raamatupidamise aastaaruande koostamise ja avaldamise eesmärk on anda aruande kasutajale, kellel on aruandest arusaamiseks piisavad finantsalased teadmised, raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi, -tulemuse ja rahavoogude kohta asjakohast ning tõepäraselt esitatud informatsiooni, mida aruande kasutaja saaks oma majandusotsuste tegemisel kasutada.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) Raamatupidamise aastaaruanne koosneb põhiaruannetest (bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) ning lisadest.
[RT I 2009, 19, 116- jõust. 06.04.2009]

(2¹) Eesti finantsaruandluse standardist lähtuva mikroettevõtja ja väikeettevõtja raamatupidamise aastaaruanne koosneb vähemalt kahest põhiaruandest (bilanss, kasumiaruanne) ning lisadest (edaspidi *lühendatud raamatupidamise aastaaruanne*).

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

(2²) Mikroettevõtja eesmärk lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja avaldamisel on anda aruande kasutajale käesolevas seaduses nõutud informatsiooni oma finantsseisundi ja -tulemuse kohta.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2³) Väikeettevõtja eesmärk lühendatud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja avaldamisel on anda aruande kasutajale, kellel on aruandest arusaamiseks piisavad finantsalased teadmised, oma finantsseisundi ja -tulemuse kohta asjakohast ning tõepäraselt esitatud informatsiooni, mida aruande kasutaja saaks oma majandusotsuste tegemisel kasutada.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(3) Raamatupidamise aastaaruande koostamise aluseks on raamatupidamisregistrites kirjendatud majandusaasta majandustehingud ja reguleerimiskanded. Aastaaruande koostamiseks inventeeritakse raamatupidamiskohustuslase varade ja kohustiste saldod, hinnatakse registrites kajastatud varade ja kohustiste väärtuse vastavust käesoleva seaduse §-des 16 ja 17 sätestatud arvestuspõhimõtetele, tehakse reguleerimis- ja lõpetamiskanded ning koostatakse põhjaruanded ja lisad.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(4) Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatavate arvestuspõhimõtete ja avalikustatava informatsiooni valikul lähtutakse käesoleva seaduse §-des 16 ja 17 sätestatud nõuetest.

(5) Raamatupidamise aastaaruanne koostatakse eesti keeles ja Eestis ametlikult kehtiva vääringu järgi, märkides arvnäitajate puhul kasutatud täpsusastme (näiteks tuhandetes vääringühikutes).

[RT I 2005, 61, 478- jõust. 01.12.2005]

§ 16. Raamatupidamise aastaaruande koostamise alusprintsüübid

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel tuleb lähtuda eelkõige järgmistest rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtete osaks olevatest alusprintsüüpidest:

1) majandusüksuse printsüüp – raamatupidamiskohustuslane arvestab oma vara, kohustisi ja majandustehinguid lahus tema omanike, kreditoride, töötajate, klientide ja teiste isikute varast, kohustistest ning majandustehingutest;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

2) jätkuvuse printsüüp – raamatupidamise aruande koostamisel lähtutakse eeldusest, et raamatupidamiskohustuslane on jätkuvalt tegutsev ning tal ei ole tegevuse lõpetamise kavatsust ega vajadust. Juhul kui raamatupidamise aruanne ei ole koostatud jätkuvuse printsüübiga, tuleb aruandes märkida rakendatud arvestusprintsüüp;

3) arusaadavuse printsüüp – raamatupidamise aruandes avalikustatav informatsioon peab olema esitatud nii, et see oleks ülevaatlik ja üheselt mõistetav aruande kasutajatele, kellel on aruandest arusaamiseks piisavad finantsalased teadmised;

4) olulisuse printsüüp – raamatupidamise aruandes peab kajastuma kogu oluline informatsioon, mis mõjutab raamatupidamiskohustuslase finantsseisundit, finantstulemust ja rahavoogusid. Oluline on selline aruandinformatsioon, mille avaldamata jätmine võib mõjutada aruande kasutajate poolt aruande põhjal tehtavaid majandusotsuseid. Väheolulisi objekte võib arvestada ja aruandes kajastada lihtsustatud viisil;

5) järjepidevuse ja võrreldavuse printsüüp – raamatupidamise aruande koostamisel kasutatakse jätkuvalt varem kasutatud arvestuspõhimõtteid ja esitusviise. Esitusviisi ja arvestuspõhimõtteid tohib muuta, kui see võimalus tuleneb käesolevast seadusest või kui uus arvestuspõhimõte või esitusviis suurendab finantsinformatsiooni asjakohasust ja tõepärasust;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

6) tulude ja kulude vastavuse printsüüp – aruandeperioodi tuludest arvatakse maha nendesamade tulude tekkega seotud kulud. Väljaminekuid, millele vastavad tulud tekivad mingil muul perioodil, kajastatakse kuludena samal perioodil, mil tekivad nendega seotud tulud;

7) objektiivsuse printsüüp – raamatupidamise aruandes esitatav informatsioon peab olema neutraalne ja usaldusväärne;

8) konservatiivsuse printsüüp – raamatupidamise aruannet tuleb koostada ettevaatlikult ja kaalutletult, et vältida varade ja tulude ülehindamist või kohustiste ja kulude alahindamist. Samas ei ole aruandes õigustatud varade ja tulude sihilik alahindamine või kohustiste ja kulude sihilik ülehindamine ning aruande kasutajate eest varjatud reservide tekitamine;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

9) avalikustamise printsüüp – raamatupidamise aruandes esitatakse kogu informatsioon, mis võimaldab saada aruande kasutajatel, kellel on aruandest arusaamiseks piisavad finantsalased teadmised, raamatupidamiskohustuslase kohta asjakohast ja tõepäraselt esitatud finantsinformatsiooni;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

10) sisu ülimuslikkuse printsüüp – majandustehingute kajastamisel raamatupidamises ja raamatupidamise aruandes lähtutakse nende sisust ka siis, kui see ei ühti nende juriidilise vormiga.

§ 17. Rakendatav finantsaruandluse standard

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

(1) Finantsarvestuse korraldamine ja finantsaruandluses kasutatavad arvestuspõhimõtted ning informatsiooni esitusviis peavad olema kooskõlas käesolevas seaduses sätestatud nõuetega ja ühega järgmisest kahest finantsaruandluse standardist:

1) Eesti finantsaruandluse standard;
2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT L 243, 11.09.2002, lk 1–4) sätestatud korra kohaselt Euroopa Komisjoni vastu võetud rahvusvaheline finantsaruandluse standard (edaspidi *otsekohalduv standard*).

(2) Äriühing, kelle emiteeritud väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi (edaspidi *lepinguriik*) reguleeritud väärtpaberiturule, krediidiasutus, finantsvaldusettevõtja, segafinantsvaldusettevõtja, investeerimisühing ja kindlustusandja peavad finantsaruandluses lähtuma otsekohalduvast standardist.

(3) Eesti Panga finantsaruandluses kasutatavad põhimõtted määrab Eesti Panga president kooskõlas Euroopa Keskpanga aruandlusjuhenditega. Valdkondades, mida need ei reguleeri, lähtutakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatust.

(4) Riik, riigiraamatupidamiskohustuslane, kohaliku omavalitsuse üksus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik ja eelnimetatud raamatupidamiskohustuslasega samasse konsolideerimisgruppi kuuluv raamatupidamiskohustuslane, kelle eesmärgiks ei ole majandustegevuse kaudu kasumi taotlemine, peab finantsaruandluses lähtuma avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist.

(5) Raamatupidamiskohustuslane, kelle eesmärgiks on majandustegevuse kaudu kasumi taotlemine ja kelle üle riigiraamatupidamiskohustuslasel, kohaliku omavalitsuse üksusel või muul avalik-õiguslikul juriidilisel isikul on otseselt või kaudselt või teiste valitseva või olulise mõju all olevate isikute kaudu valitsev mõju, peab finantsaruandluses lähtuma ühest käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud standardist ning avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis sätestatud aruannete vormidest ja nende esitamise korrast.

(6) Valdkondades, mida käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud standardid ei reguleeri, on raamatupidamiskohustuslasel lubatud finantsaruannete koostamisel lähtuda üldtunnustatud finantsaruandluse standarditest ulatuses, milles need pole vastuolus Eestis kehtivate õigusaktidega.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

§ 18. Bilanss ja kasumiaruanne

(1) Bilanss on raamatupidamisaruanne, mis kajastab teatud kuupäeva seisuga raamatupidamiskohustuslase finantsseisundit (vara, kohustisi ja omakapitali).

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) Kasumiaruanne (tulude ja kulude aruanne) on raamatupidamisaruanne, mis kajastab raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi finantstulemust (tulusid, kulusid ja kasumit või kahjumit).

(3) Raamatupidamiskohustuslane, kes koostab oma raamatupidamise aastaaruande vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile, peab kasutama käesoleva seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi ja ühte lisas 2 esitatud kasumiaruande skeemidest.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

Raamatupidamiskohustuslane, kes lähtub käesoleva seaduse § 14¹ lõike 2 alusel kehtestatud aruandevormidest, võib esitada käesoleva seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi kirjeid kasvavas likviidsuse järjekorras.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(3¹) Lühendatud raamatupidamise aastaaruandes peab mikroettevõtja esitama bilansis vähemalt käesoleva seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi tärniga tähistatud kirjed.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(3²) Lühendatud raamatupidamise aastaaruandes võib väikeettevõtja esitada käesoleva seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi kirjete ja lisas 2 esitatud kasumiaruande skeemis toodud araabia numbritega tähistatud kirjete alaliigendused bilansi ja kasumiaruande asemel raamatupidamise aastaaruande lisades.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(3³) Suurettevõtja ja keskmise suurusega ettevõtja, kes lähtub käesoleva seaduse § 14¹ lõike 2 alusel kehtestatud aruandevormidest, peab esitama käesoleva seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemi kirjete ja lisas 2 esitatud kasumiaruande skeemis toodud araabia numbritega tähistatud kirjete alaliigendused bilansi ja kasumiaruande asemel raamatupidamise aastaaruande lisades.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(3⁴) Käesoleva seaduse § 14¹ lõikes 6 nimetatud raamatupidamiskohustuslane, kes lähtub käesoleva seaduse lisas 1 esitatud bilansiskeemist ja lisas 2 esitatud ühest kasumiaruande skeemist, võib:

- 1) esitada bilansikirjete alaliigendusi bilansi asemel lisades;
- 2) avaldada ebaolulisi bilansi ja kasumiaruande kirjeid summeeritult, lähtudes olulisuse printsiibist;
- 3) täpsustada bilansi ja kasumiaruande kirjete nimetusi;
- 4) lisada täiendavaid kirjeid või kirjete alaliigendusi, kui see tuleb kasuks bilansi või kasumiaruande informatiivsusele ja loetavusele.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(4) Tegevusaladel, kus see on põhjendatud majandustegevuse iseloomu tõttu, võib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud raamatupidamiskohustuslane kasutada käesoleva seaduse lisades esitatutest erinevaid bilansi- ja kasumiaruande skeeme. Nimetatud skeemi valikul tuleb muu hulgas lähtuda käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud raamatupidamise aastaaruande eesmärgist ning vastaval tegevusalal tegutsemist reguleerivate õigusaktide nõuetest.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 19. Rahavoogude aruanne

(1) Rahavoogude aruanne on raamatupidamisaruanne, mis kajastab raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi rahavoogusid (raha ja raha ekvivalentide laekumisi ning väljamakseid).

(2) Rahavoogude aruandes kajastatakse raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi laekumisi ja väljamakseid rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile äritegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks.

(3) Äritegevuse rahavoogude kajastamisel võib kasutada otsemeetodit, mille puhul esitatakse brutosummadena kõik põhilised laekumiste ja väljamaksete liigid, või kaudmeetodit, mille puhul aruandeperioodi kasumit korrigeeritakse mitterahaliste majandustehingute mõjuga, äritegevusega seotud varade ja kohustiste saldode muutusega ning investeerimis- või finantseerimistegevusest tulenevate rahavoogudega seotud tulude ja kuludega.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(4) Investeerimistegevusest ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

§ 20. Omakapitali muutuste aruanne

(1) Omakapitali muutuste aruanne on raamatupidamisaruanne, mis kajastab aruandeperioodil toimunud muutusi raamatupidamiskohustuslase omakapitalis.

(2) Omakapitali muutuste aruandes kajastatakse aruandeperioodil toimunud muutusi raamatupidamiskohustuslase omakapitali kirjetes, tuues eraldi välja omanike poolt kapitali tehtud sissemaksed ja omanikele tehtud väljamaksed, aruandeperioodi kasumi või kahjumi, arvestuspõhimõtete muutuste mõju, reservide suurendamise ja vähendamise ning muud omakapitali kirjeid mõjutanud majandustehingud.

(3) Äriühingust raamatupidamiskohustuslane, kes koostab konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande, lähtub omakapitali kohta äriseadustikus kehtestatud nõuetele vastavuse arvestamisel korrigeeritud konsolideerimata omakapitalist. Korrigeeritud konsolideerimata omakapital on võrdne äriühingu konsolideerimata omakapitaliga, millest on lahutatud tema bilansis kajastatud valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus ning millele on liidetud nende osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil. Korrigeeritud konsolideerimata omakapitali arvestuskäik avalikustatakse konsolideerimata omakapitali muutuste aruandes.

[RT I 2005, 61, 478- jõust. 01.12.2005]

§ 21. Raamatupidamise aastaaruande lisad

(1) Raamatupidamise aastaaruande lisades on raamatupidamiskohustuslane kohustatud avalikustama:

- 1) millisest käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud finantsaruandluse standardist lähtuvalt on raamatupidamise aastaaruanne koostatud;
- 2) aastaaruande koostamisel kasutatud olulised arvestuspõhimõtted;
- 3) selgitused põhjaruannete oluliste kirjete ja nende muutumise kohta aruandeperioodil;
- 4) tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmetele raamatupidamiskohustuslase poolt aruandeaastal arvestatud tasu ja olulised soodustused (tekkepõhiselt arvestatuna);
- 5) töötajatele aruandeaastal arvestatud tasu üldsumma ja keskmise töötajate arvu maksukorralduse seaduse § 25¹ lõikes 4 nimetatud töötamise liikide kaupa;
- 6) ülevaate aruandeaastal riigi- või kohaliku omavalitsuse eelarvest otseselt või kaudselt raamatupidamiskohustuslasele mitteturutingimustel eraldatud vahenditest, sealhulgas saadud riigiabist, ja nende kasutamisest;
- 7) sihtasutusest raamatupidamiskohustuslase soodustatud isikute nimekirja või viite allikale, kui see teave on avalikust allikast kättesaadav;
- 8) mittetulundusühingust raamatupidamiskohustuslase liikmete arvu füüsiliste ja juriidiliste isikute kaupa;
- 9) muud olulised asjaolud raamatupidamiskohustuslase kohta asjakohase ja tõepäraselt esitatud finantsinformatsiooni andmiseks raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi, -tulemuse ja rahavoogude kohta.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule esitab raamatupidamiskohustuslane raamatupidamise aastaaruande lisas ülevaate aruandeaastal arvestatud audiitorettevõtja kliendilepingu tasude suurusest, jaotatuna:

- 1) auditi tasudeks;
- 2) ülevaatus teenuse tasudeks;
- 3) muude kindlustandvate teenuste tasudeks;
- 4) seonduvate teenuste tasudeks;
- 5) muu äritegevuse, sealhulgas maksunõustamisteenuse tasudeks.

(3) Väikeettevõtja peab lühendatud raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustama vähemalt:

- 1) teabe selle kohta, et tegemist on lühendatud raamatupidamise aastaaruandega ja et see on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga;
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]
- 2) aastaaruande koostamisel kasutatud olulised arvestuspõhimõtted;
- 3) õiglasel väärtuses kajastatavate bilansikirjete hindamise olulised eeldused ning nende kirjete saldode muutuste analüüsi;
- 4) bilansiväliste tingimuslike ja siduvate kohustuste kogusumma;
- 5) tehingud seotud osapooltega (osapoolte kirjeldus, tehingute maht, saldod ja muu teave tehingute kohta, mis on vajalik ettevõtte finantsseisundi mõistmiseks);
- 6) kohustised, mille täitmise kohta on ettevõtja andnud tagatise, ning antud tagatise liigi ja kirjelduse;
- 7) tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmele makstud ettemaksed ja antud laenude summa, sealhulgas laenu tagasimaksmise või mahakandmise või laenust loobumise summa, samuti maksetähtajad ja intressimäärad ning muud olulised tingimused;
- 8) erandliku tulu ja kulu kirje, mis on harvaesinevas suuruses või laadis, summa ja olemuse;
- 9) nende pikaajaliste kohustiste summa, mille tagasimakse tähtajani on jäänud rohkem kui viis aastat;
- 10) materiaalse ja immateriaalse põhivara muutuste kirjelduse rühmade kaupa (soetusmaksumus, akumulereeritud kulum ning jääkväärtus perioodi alguses ja lõpus; perioodi jooksul soetatud, müüdüd ja üle kantud põhivara; perioodi kulum ja muud muutused);
- 11) olulised sündmused pärast bilansipäeva;
- 12) oluliste bilansis kajastamata tehingute olemuse ja ärilise eesmärgi kirjelduse;
- 13) keskmise töötajate arvu;
- 14) selle konsolideerimisgrupi, kuhu väikeettevõtja kuulub, konsolideeritud finantsaruandeid koostava konsolideeriva üksuse nime ja registrijärgse asukoha.

(4) Mikroettevõtja peab lühendatud raamatupidamise aastaaruande lisades avalikustama vähemalt käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 4, 6 ja 7 ning § 24 lõikes 5 nimetatud teabe.

(5) Raamatupidamise aastaaruande lisad peavad vastama ühele käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud finantsaruandluse standardile.

(6) Kui tegevjuhtkond jõuab järeldusele, et Eesti finantsaruandluse standardi järgimisest ei piisa raamatupidamise aastaaruande eesmärgi saavutamiseks, tuleb raamatupidamise aastaaruande lisas anda informatsiooni, mis on vajalik asjakohase ja tõepäraselt esitatud finantsinformatsiooni saamiseks.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

(7) Kui Eesti finantsaruandluse standardi mõne sätte järgimine takistab raamatupidamise aastaaruande eesmärgi saavutamist, on sellest sättest lubatud kõrvale kalduda, selgitades raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatavaid arvestuspõhimõtteid kirjeldavas lisas kõrvalekaldumise põhjuseid.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 7 sätestatut ei kohaldata mikroettevõtja lühendatud raamatupidamise aastaaruandele.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 22. Raamatupidamise aastaaruannete võrreldavus

(1) Raamatupidamise aastaaruandes esitatakse aruandeaasta ja sellele eelnenud majandusaasta võrreldavad arvnäitajad. Aruandeaasta nullväärtusega kirje esitatakse ainult siis, kui eelnenud majandusaastal oli sellel kirjel nullist erinev väärtus.

(2) Kui aruandeaasta ja eelnenud majandusaasta arvnäitajad ei ole võrreldavad kas aruannete esitusviisi või arvestuspõhimõtete muudatuste tõttu aruandeaastal, tuleb eelnenud majandusaasta võrreldavad arvnäitajad ümber arvutada, viies need vastavusse aruandeaastal kasutatud esitusviisi ja arvestuspõhimõttega. Võrreldavate arvnäitajate ümberarvutamise põhjused ja korrigeerimiste summad, võrreldes eelmise majandusaasta raamatupidamise aastaaruande arvnäitajatega, esitatakse aastaaruande lisas. Juhul kui võrreldavate arvnäitajate ümberarvutamine ei ole võimalik või otstarbekas, tuleb see asjaolu koos põhjendustega esitada raamatupidamise aastaaruande lisas.

§ 23. [Kehtetu -RT I 2009, 19, 116- jõust. 01.07.2009]

§ 24. Tegevusaruanne

(1) Tegevusaruandes antakse ülevaade raamatupidamiskohustuslase tegevusest ja asjaoludest, millel on määrav tähtsus raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi ja majandustegevuse hindamisel, olulistest sündmustest majandusaastal ning eeldatavatest arengusuundadest. Muu hulgas peab tegevusaruanne sisaldama teavet raamatupidamiskohustuslase välisriigis registreeritud filiaalide olemasolu kohta.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) Tegevusaruandes kirjeldatakse muu hulgas:

1) peamisi tegevusvaldkondi, toote- ja teenusegruppe;

[RT I 2008, 27, 177- jõust. 10.07.2008]

2) olulisemaid aruandeaasta jooksul toimunud ning lähitulevikus planeeritavaid investeeringuid;

3) olulisi uurimis- ja arendustegevuse projekte ning nendega seotud väljaminekuid aruandeaastal ja järgmistel aastatel;

4) [kehtetu -RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

5) raamatupidamise aastaaruande koostamise perioodil toimunud olulisi sündmusi, mis ei kajastu raamatupidamise aastaaruandes, kuid mis oluliselt mõjutavad või võivad mõjutada järgmiste majandusaastate tulemusi.

(3) Raamatupidamiskohustuslane, kelle majandusaasta aruandeid auditeeritakse või seadustest lähtuvalt tuleb auditeerida, kirjeldab tegevusaruandes lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule:

1) raamatupidamiskohustuslase tegevuskeskkonna üldist (makromajanduslikku) arengut ja selle mõju tema finantstulemusele;

2) raamatupidamiskohustuslase äritegevuse hooajalisust või majandustegevuse tsüklilisust;

3) raamatupidamiskohustuslase tegevusega kaasnevat olulisi keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid;

4) finantsinstrumentide finantsriskide maandamise eesmärgi ja põhimõtteid ning majandusaastal ja aruande koostamise perioodil ilmnunud valuutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumiseiga seonduvaid riske;

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

5) peamisi finantssuhtarve majandusaasta ning sellele eelnenud majandusaasta kohta ning nende arvutamise

metoodikat.

(4) Juhul kui äriühingust raamatupidamiskohustuslase omakapital bilansipäeva seisuga ei vasta äriseadustikus kehtestatud nõuetele, tuleb tegevusaruandes kirjeldada kavandatavaid tegevusi omakapitali taastamiseks.

(5) Kui raamatupidamiskohustuslane on majandusaasta kestel omandanud või tagatiseks võtnud oma aktsiaid või osasid, esitatakse tegevusaruandes omandatud või tagatiseks võetud võõrandatud ja võõrandamata:

1) aktsiate või osade arv ja nende nimiväärtus, nimiväärtuse puudumise korral arvestuslik nimiväärtus ja osakaal aktsia- või osakapitalis;

2) aktsiate või osade eest makstud tasu suurus ja nende omandamise või tagatiseks võtmise põhjus.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(6) Suurettevõtja, kes on audiitoritegevuse seaduse §-s 13 nimetatud avaliku huvi üksus ja kelle töötajate arv bilansipäeva seisuga on suurem kui 500, peab muu hulgas tegevusaruandes kirjeldama oma ärimudelit, oma tegevusega kaasnevat keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid, inimressursi juhtimist, inimõiguste järgimist ning korrupsioonivastast võitlust käsitlevat riskijuhtimist ja selleks rakendatavat poliitikat ja selle tulemusi, tuues välja olulised mitterahalised tulemusnäitajad.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud raamatupidamiskohustuslase tegevusega kaasnevate keskkonna- ja sotsiaalsete mõjude, inimressursi juhtimise ja inimõiguste järgimise ning korrupsioonivastaste võitlusega seonduv poliitika on kirjeldatud raamatupidamiskohustuslase rakendatavas ühingujuhtimise tavas või muus raamistikus, tuleb tegevusaruandes esitada viide asjakohasele raamistiku sättele.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(8) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud raamatupidamiskohustuslasel puudub tema tegevusega kaasnevat keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid ning inimressursi juhtimist ja inimõiguste järgimist ning korrupsioonivastast võitlust käsitlev poliitika või kui aruandeaastal välja töötatud poliitikat rakendatud ei ole, tuleb tegevusaruandes esitada argumenteeritud selgitus selle kohta, miks neid põhimõtteid välja töötatud ei ole või miks raamatupidamiskohustuslane välja töötatud poliitikat ei rakenda.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 24¹. Reguleeritud väärtpaberiturul kaubeldavate väärtpaberite emitendi tegevusaruanne

Lisaks käesoleva seaduse §-s 24 sätestatud nõuete järgimisele näidatakse aktsiaseltsi või osäühingu, kelle poolt emiteeritud hääleõigust andvad aktsiad või osad on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule, tegevusaruandes ära:

[RT I 2009, 19, 116- jõust. 06.04.2009]

1) aktsia- või osakapitali struktuur, sealhulgas väärtpaberid, millega ei ole lubatud kaubelda lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturul, ja võimaluse korral andmed väärtpaberite eri liikide ja iga väärtpaberiliigiga

seotud õiguste ja kohustuste kohta ning andmed nende protsentuaalse osakaalu kohta äriühingu aktsia- või osakapitalis;

- 2) kõik põhikirjakohased väärtpaberite võõrandamise piirangud, sealhulgas väärtpaberiomandi piirangud või vajadus saada nõusolek äriühingult või teistelt väärtpaberiomanikelt;
 - 3) kõik äriühingule teada olevad äriühingu ja aktsionäride vahelistes või aktsionäride omavahelistes lepingutes sätestatud väärtpaberite võõrandamise piirangud;
 - 4) oluline osalus vastavalt väärtpaberituruse seaduse §-s 9 sätestatule;
 - 5) spetsiifilisi kontrolliõigusi andvate väärtpaberite omanikud ja nende õiguste kirjeldus;
 - 6) kontrollisüsteem töötajate osaluskeemi korral, kui töötajad ei teosta oma kontrolliõigusi otse;
 - 7) kõik hääleõigust käsitlevad piirangud või kokkulepped ja eelisaksia hääleõiguse olemasolu, sealhulgas hääleõiguse piiramine teatud protsentuaalse osaluse või häälte arvuga, hääleõiguse kasutamisele seatavad tähtajad või süsteemid, mille korral väärtpaberitega seotud rahalised õigused ja väärtpaberite omamine on koostöös äriühinguga teineteisest lahutatud;
 - 8) äriühingu juhatuse liikmete valimise, määramise, tagasiastumise ja tagasikutsumise sätted ja reeglistik, mis on kehtestatud õigusaktidega;
 - 9) äriühingu põhikirja muutmise sätted ja reeglistik, mis on kehtestatud õigusaktidega;
 - 10) äriühingu juhatuse liikmete volitused, sealhulgas volitused aktsiaid emiteerimida ja tagasi osta;
 - 11) äriühingu ja selle juhatuse või töötajate vahelised kokkulepped, milles sätestatakse hüvitised seoses väärtpaberituruse seaduse 19. peatükis sätestatud ülevõtmisega;
 - 12) kõik olulised kokkulepped, milles äriühing on osapooleks ja mis jõustuvad, muutuvad või lõpevad, kui ülevõtmispakkumise tulemusena vastavalt väärtpaberituruse seaduse 19. peatükis sätestatule saavutab äriühingu üle valitseva mõju teine isik, ja selliste kokkulepete mõju, välja arvatud juhul, kui nende olemuse tõttu tekiks nende avaldamisest äriühingule tõsine kahju.
- [RT I 2007, 58, 380- jõust. 19.11.2007]

§ 24². Ühingujuhtimise aruanne

(1) Lisaks käesoleva seaduse §-s 24 sätestatud nõuete järgimisele lisab raamatupidamiskohustuslane, kelle poolt emiteeritud hääleõigust andvad väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule, tegevusaruandele eraldiseisva alajaotisena ühingujuhtimise aruande.

(2) Ühingujuhtimise aruanne peab olema koostatud viisil, mis võimaldab asjatundlikul ja huvitatud isikul saada raamatupidamiskohustuslase tegevuse kohta asjakohast informatsiooni ühingus rakendatavate juhtimispehmõtete kohta.

(3) Ühingujuhtimise aruanne peab sisaldama:

- 1) viidet hea ühingujuhtimise tavale, mida raamatupidamiskohustuslane rakendab;
1¹) ülevaadet selle kohta, kuidas raamatupidamiskohustuslane on hea ühingujuhtimise tava rakendanud;
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]
- 2) põhjalikku ja argumenteeritud selgitust selle kohta, miks raamatupidamiskohustuslane ei järgi hea ühingujuhtimise tava;
- 3) juhtimis- ja järelevalveorganite ning nende komisjonide koosseisu ja töö korraldatuse kirjeldust;
- 4) käesoleva seaduse § 24¹ punktides 4, 5 ja 7–10 nimetatud andmeid;
- 5) sisekontrolli- ja riskijuhtimissüsteemide peamiste tunnusoonte kirjeldust seoses raamatupidamise aastaaruande koostamise protsessiga.
[RT I 2009, 19, 116- jõust. 06.04.2009]

(4) Suurettevõtja, kelle emiteeritud hääleõigust andvad väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule, peab ühingujuhtimise aruandes kirjeldama äriühingu juhatuse ja kõrgemas juhtorganis ellu viidavat mitmekesisuspoliitikat ning selle rakendamise tulemusi aruandeaastal. Kui mitmekesisuspoliitikat aruandeaastal rakendatud ei ole, tuleb selle põhjuseid selgitada ühingujuhtimise aruandes.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 25. Majandusaasta aruande heakskiitmine ja vorminõue

(1) Majandusaasta aruande heakskiitmisega kinnitab tegevjuhtkond või füüsilisest isikust ettevõtja majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust ja täielikkust, sealhulgas seda, et raamatupidamise aastaaruanne koostati kooskõlas käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud finantsaruandluse standardiga ning see kajastab asjakohast ja tõepäraselt esitatud informatsiooni raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi ja -tulemuse ning rahavoo kohta või annab käesolevas seaduses nõutud informatsiooni.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) Majandusaasta aruande koostamise lõpetamise kuupäevaks loetakse kuupäev, millal tegevjuhtkond või füüsilisest isikust ettevõtja kiitis majandusaasta aruande heaks.

(3) Vähemalt üks raamatupidamiskohustuslase tegevjuhtkonna liige või füüsilisest isikust ettevõtja allkirjastab raamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande viivitamata pärast selle heakskiitmist, näidates ära majandusaasta aruande koostamise lõpetamise kuupäeva.

[RT I, 25.05.2012, 8- jõust. 04.06.2012]

§ 26. Raamatupidamiskohustuslase aruanded tema asutamisel, likvideerimisel ja lõpetamisel

(1) Raamatupidamiskohustuslase asutamisel või raamatupidamise kohustuse tekkimisel koostab raamatupidamiskohustuslane algbilansi, kus kajastub tema vara, kohustiste ja omakapitali suurus enne majandustegevuse alustamist või enne raamatupidamise kohustuse tekkimist.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) Raamatupidamiskohustuslase esimeses asutamisjärgses raamatupidamise aastaaruandes esitatakse bilansis võrreldavate arvnäitajatena algbilansi saldod. Kasumiaruandes ja rahavoogude aruandes võrreldavaid arvnäitajaid ei esitata. Rahavoogude aruandes esitatakse raha ja raha ekvivalentide algsaldona algbilansis kajastatud raha ja raha ekvivalentide summa.

(3) Raamatupidamiskohustuslase likvideerimisenetluse lõpetamisel või raamatupidamise kohustuse lõppemisel koostab raamatupidamiskohustuslane lõppbilansi.

[RT I 2005, 61, 478- jõust. 01.12.2005]

4. peatükk

KONSOLIDEERIMISGRUPI MAJANDUSAASTA ARUANNE

§ 27. Konsolideerimisgrupp ja selle üksused

(1) Konsolideeriv üksus on ematettevõtja või muu raamatupidamiskohustuslane, kellel on valitsev mõju teise raamatupidamiskohustuslase üle. Valitsev mõju võib muu hulgas tuleneda järgmistest asjaoludest:

1) suurem kui 50%-line osalus konsolideeritava üksuse hääleõiguses;

2) seadusest või lepingust tulenev otsene või kaudne õigus asutajaõigusi teostades või üldkoosoleku otsusega nimetada või tagasi kutsuda enamikku tegevjuhtkonnast või kõrgema juhtorgani liikmetest.

(2) Konsolideeritav üksus on tütarettevõtja või muu raamatupidamiskohustuslane, kelle üle teisel raamatupidamiskohustuslasel (konsolideerival üksusel) on valitsev mõju.

(3) Konsolideeriv üksus koos ühe või mitme konsolideeritava üksusega moodustavad konsolideerimisgrupi.

(4) Konsolideerimine on konsolideerimisgruppi kuuluvate raamatupidamiskohustuslaste aruannete ühendamine nii, nagu oleks tegemist ühe raamatupidamiskohustuslasega.

§ 28. Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne

(1) Raamatupidamiskohustuslane, kes on aruandeaastal või sellele eelnenud majandusaastal olnud konsolideeriv üksus, koostab lõppenud majandusaasta kohta käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud aruande konsolideerimisgrupi majandusaasta aruandena, mis koosneb konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandest ja tegevusaruandest.

[RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

(2) Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande ja selle osade suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse 3. peatükis, välja arvatud mikroettevõtja ja väikeettevõtja kohta, sätestatud.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(3) [Kehtetu -RT I 2005, 61, 478- jõust. 01.12.2005]

§ 29. Erandid

(1) Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamise kohustusest on vabastatud konsolideeriv üksus, kelle konsolideeritud näitajad, millest pole maha arvatud omavahelisi tehinguid, ei ole suuremad kui käesoleva seaduse § 3 punktis 18 sätestatud väikese konsolideerimisgrupi bilansimahu ja netokäibe näitajad, millele on lisatud 20%.

(2) Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamise kohustusest on vabastatud konsolideeriv üksus, kelle konsolideeritud näitajad ei ületa käesoleva seaduse § 3 punktis 18 sätestatud väikese konsolideerimisgrupi tingimusi.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja 2 sätestatud erand ei kehti konsolideeriva üksuse suhtes, kes ise või kelle konsolideeritav üksus on audiitortegevuse seaduse §-s 13 nimetatud äriühingust avaliku huvi üksus.

(4) Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamise kohustusest on vabastatud konsolideeriv üksus, kelle konsolideeritavate üksuste bilansimahud kokku ei ületa 5% konsolideeriva üksuse bilansimahust ja müügitulu ei ületa 5% konsolideeriva üksuse müügitulust.

(5) Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamise kohustusest on vabastatud tütarettevõtja, kelle kõik aktsiad või osad kuuluvad ühte konsolideerimisgruppi, mille lepinguriigis registreeritud konsolideeriv üksus on kohustatud koostama ja avalikustama konsolideerimisgrupi auditeeritud majandusaasta aruande. Osaluse määramisel ei võeta arvesse neid aktsiaid või osi, mis kuuluvad asjaomase tütarettevõtja tegevjuhtkonnale ja kõrgema juhtorgani liikmetele.
[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(6) Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamise kohustusest on vabastatud tütarettevõtja, kelle aktsiate või osadega esindatud häältelst vähemalt 90 protsenti kuulub ühte konsolideerimisgruppi, mille lepinguriigis registreeritud konsolideeriv üksus on kohustatud koostama ja avalikustama konsolideerimisgrupi auditeeritud majandusaasta aruande, eeldusel et vabastamise on heaks kiitnud kõik selle tütarettevõtja ülejäänud aktsionärid või osanikud.
[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 sätestatud erandid ei kehti konsolideeriva üksuse suhtes, kes on äriühing, kelle emiteeritud väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 5 või 6 kohaselt konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamisest vabastatud konsolideeriv üksus peab oma raamatupidamise aastaaruande lisas avaldama muu hulgas:

- 1) valitsevat mõju omava konsolideeriva üksuse ärinime ja registreeritud kantud asukohta;
- 2) teabe selle kohta, et ta on vabastatud konsolideerimisgrupi aruande koostamisest.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 5 või 6 kohaselt konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamisest vabastatud konsolideeriva üksuse ja tema konsolideeritavate üksuste aruanded ühendatakse valitsevat mõju omava konsolideeriva üksuse koostatavasse konsolideerimisgrupi majandusaasta aruandesse.

(10) Konsolideeritavat üksust ei pea rida-realt kajastama konsolideerimisgrupi aruandes, kui:

- 1) konsolideerival üksusel ei olnud aruandeperioodi jooksul võimalik teostada valitsevat mõju konsolideeritava üksuse üle;
- 2) aruande koostamiseks vajaliku teabe hankimine konsolideeritava üksuse kohta nõuab äärmiselt ebamõistlikke kulutusi või pikka viivitust;
- 3) konsolideeritava üksuse aktsiaid või osasid hoitakse üksnes nende hilisemaks edasimüügiks.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 30. Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne

(1) Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande eesmärk on anda asjakohast ja tõepäraselt esitatud finantsinformatsiooni konsolideerimisgrupi finantsseisundist, -tulemusest ja rahavoogudest.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne koosneb konsolideeritud bilansist, kasumiaruandest, rahavoogude aruandest ja omakapitali muutuste aruandest (konsolideeritud aruanded) ning lisadest, mis sisaldavad muu hulgas konsolideeriva üksuse konsolideerimata bilanssi, kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ning omakapitali muutuste aruannet (konsolideerimata aruanded). Raamatupidamiskohustuslane, kes koostab konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande, ei ole kohustatud koostama käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud raamatupidamise aastaaruannet.
[RT I 2009, 19, 116- jõust. 06.04.2009]

(3) Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatava arvestuspõhimõtte ja avalikustatava informatsiooni valikul lähtutakse käesoleva seaduse §-des 16 ja 17 sätestatud nõuetest. Konsolideerimisgrupi, mille konsolideeriv üksus on käesoleva seaduse § 17 lõikes 2 nimetatud ettevõtja, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatava arvestuspõhimõtte ja avalikustatava informatsiooni valikul lähtutakse samas lõikes sätestatust.
[RT I 2005, 61, 478- jõust. 01.12.2005]

(4) Kui konsolideerimisse kaasatud ettevõtjate koosseis on aruandeaasta jooksul oluliselt muutunud, tuleb konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandes esitada teave, mis võimaldab majandusaasta arvnäitajaid sellele eelnenud majandusaasta arvnäitajatega võrrelda.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 31. Konsolideerimisgrupi tegevusaruanne

(1) Konsolideerimisgrupi tegevusaruandes antakse ülevaade konsolideerimisgrupi tegevusest ja asjaoludest, millel on määrav tähtsus konsolideeriva üksuse ja konsolideerimisgrupi finantsseisundi ja tegevuse hindamisel, olulistest sündmustest majandusaastal ning eeldatavatest arengusuundadest.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) Lisaks käesoleva seaduse § 24 lõigetes 1–4 nimetatule näidatakse konsolideerimisgrupi tegevusaruandes ära:

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

- 1) konsolideerimisgrupi struktuur ning konsolideeriva üksuse otsene ja kaudne osalus konsolideeritavates üksustes. Kui konsolideeriv üksus otseselt või kaudselt ei oma hälteenamust konsolideeritavas üksuses, näidatakse ära valitseva mõju alus;
- 2) majandusaastal toimunud ja eeldatavad muudatused konsolideerimisgrupi koosseisus (näiteks kavandatav ühinemine, jagunemine, ümberkujuundamine, osalus omandamine või võõrandamine) või konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse tegevusvaldkonnas;
- 3) olulised sündmused ja asjaolud, mis on mõjutanud või võivad mõjutada konsolideeriva üksuse ning konsolideerimisgrupi finantsseisundit või finantstulemusi majandusaastal või eelolevatel perioodidel;
- 4) konsolideeriva üksuse ning tema poolt konsolideeritava üksuse äritegevuse hooajalisus või majandustegevuse tsüklilisus;
- 5) muudatused konsolideeriva üksuse ja konsolideerimisgrupi investeerimis- ning finantseerimisstrateegias, finantseerimisstruktuuris, riskide maandamise poliitikas ja likviidsuses;
- 6) äriühingust konsolideeriva üksuse puhul konsolideerimisgrupi dividendipoliitika;
- 7) konsolideeriva üksuse ning konsolideerimisgrupi majandusarengut mõjutavad üldmajanduslikud ja äritegevusele spetsiifilised asjaolud või arengusuunad, mis on majandusaastal mõjutanud või võivad järgnevatel aastatel mõjutada konsolideeriva üksuse või konsolideerimisgrupi finantsseisundit või finantstulemust;
- 8) [kehtetu -RT I 2005, 61, 478- jõust. 01.12.2005]
- 9) peamised finantssuhtarvud konsolideeriva üksuse majandusaasta ning sellele eelnenud majandusaasta kohta ning nende arvutamise meetodika.
[RT I 2005, 61, 478- jõust. 01.12.2005]

(3) Konsolideerimisgrupi tegevusaruandes tuleb muu hulgas näidata majandusaasta kestel konsolideeriva või tema konsolideeritava üksuse omandanud või tagatiseks võtnud konsolideeriva üksuse osade või aktsiate võõrandatud ja võõrandamata:

- 1) aktsiate või osade arv, nimiväärtus, nimiväärtuse puudumise korral arvestuslik nimiväärtus ja osakaal aktsia- või osakapitalis;
- 2) aktsiate või osade eest makstud tasu suurus ning nende omandamise või tagatiseks võtmise põhjus.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(4) Suure konsolideerimisgrupi konsolideeriv üksus, kes on audiitortegevuse seaduse §-s 13 nimetatud avaliku huvi üksus ja kelle töötajate arv bilansipäeva seisuga on suurem kui 500, esitab konsolideerimisgrupi tegevusega kaasnevate keskkonna- ja sotsiaalsete mõjude, inimressursi juhtimise, inimõiguste järgimise ning korrupsioonivastase võitlusega seotud küsimuste kohta informatsiooni käesoleva seaduse § 24 lõigetes 6–8 sätestatu kohaselt konsolideerimisgrupi tegevusaruandes.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(5) Käesoleva seaduse § 29 lõike 5 või 6 kohaselt konsolideerimisgrupi aruande koostamisest vabastatud konsolideeriva üksuse ja tema konsolideeritava üksuse kohta tuleb käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud informatsioon esitada konsolideerimisgrupi majandusaasta aruannet koostava konsolideeriva üksuse konsolideeritud tegevusaruandes.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(6) Konsolideeriv ja konsolideeritav üksus ei ole kohustatud oma tegevusaruandes esitama käesoleva seaduse § 24 lõigetes 6–8 nimetatud informatsiooni, kui see kajastatakse käesoleva paragrahvi lõigete 4 ja 5 kohaselt konsolideeriva üksuse koostatavas konsolideeritud tegevusaruandes.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 31¹. Reguleeritud väärtpaberiturul kaubeldavate väärtpaberite emitendi konsolideerimisgrupi tegevusaruanne

Lisaks käesoleva seaduse § 24 lõigetes 1–4 sätestatud nõuete järgimisele kohaldatakse aktsiaseltsi või osahüingu, kelle poolt emiteeritud hääleõigust andvad aktsiad või osad on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule, konsolideerimisgrupi tegevusaruandele käesoleva seaduse § 24¹ sätestatud.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 31². Konsolideerimisgrupi ühingujuhtimise aruanne

(1) Lisaks käesoleva seaduse §-s 31 sätestatud nõuete järgimisele lisab konsolideeriv üksus konsolideerimisgrupi tegevusaruandele eraldiseisva alajaotisena ühingujuhtimise aruande, kui konsolideerimisgruppi kuulub raamatupidamiskohustuslane, kelle poolt emiteeritud väärtpaberid on võetud

kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule. Konsolideerimisgrupi ühingujuhtimise aruande koostamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 24² lõikes 2 sätestatud.

(2) Konsolideerimisgrupi ühingujuhtimise aruanne sisaldab käesoleva seaduse § 24² lõike 3 punktides 1–5 nimetatud teavet iga konsolideerimisgruppi kuuluva raamatupidamiskohustuslase kohta, kelle poolt emiteeritud väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule.

(3) Konsolideerimisgrupi ühingujuhtimise aruanne sisaldab konsolideerimisgrupi sisekontrolli- ja riskijuhtimissüsteemide peamiste tunnusoonte kirjeldust seoses raamatupidamise aastaaruande koostamise protsessiga.

[RT I 2009, 19, 116- jõust. 06.04.2009]

(4) Suure konsolideerimisgrupi ühingujuhtimise aruandes tuleb kirjeldada konsolideerimisgrupi juhatustes ja kõrgemates juhtorganites ellu viidavat mitmekesisuspoliitikat ning selle rakendamise tulemusi aruandeaastal. Kui mitmekesisuspoliitikat aruandeaastal rakendatud ei ole, tuleb selle põhjuseid selgitada ühingujuhtimise aruandes.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

5. peatükk

RAAMATUPIDAMISALASE TÖÖ SUUNAMINE JA KORRALDAMINE

§ 32. Raamatupidamise Toimkond

(1) Vabariigi Valitsus moodustab Raamatupidamise Toimkonna (edaspidi *toimkond*), mille ülesandeks on:

- 1) suunata finantsarvestusalast ja -aruandlusalast tegevust ning esitada vastavad ettepanekud ja soovitusel Rahandusministeeriumile;

- 2) töötada välja Eesti finantsaruandluse standardi põhinõudeid täpsustav toimkonna juhendi eelnõu ja esitada see valdkonna eest vastutavale ministriile määrusega kehtestamiseks;

- 3) tutvustada toimkonna juhendeid ning anda nende kohta selgitusi ja tõlgendusi.

(2) Toimkond on sõltumatu komisjon, mille töökorra kinnitab [Vabariigi Valitsus](#) valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul. Toimkonda teenindab Rahandusministeerium, kelle esindajatel on õigus osaleda toimkonna koosolekutel hääleõiguseta.

(3) Rahandusministeerium, Vabariigi Valitsus ega muud valitsusasutused või osapooled ei tohi sekkuda toimkonna töösesse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisel lähtutakse avalikust huvist ja võetakse arvesse üldisi majandushuve.

(5) Toimkonna esimees tagab toimkonna ja selle töörühmade tegevuse nõuetekohase toimimise. Toimkonna liikmed peavad tagama, et toimkonna töös oleksid kaitstud finantsaruannete koostajate, kasutajate ja auditeerijate huvid.

(6) Rahandusministeerium võtab kasutusele kohased meetmed, et kaasata toimkond finantsarvestuse ja -aruandlusega seotud õigusaktide eelnõude väljatöötamisse.

(7) Toimkonna esimehe ja liikmete tasu suuruse määrab ja selle maksmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(8) Rahandusministril on õigus teha toimkonnale või selle liikmele käesolevast seadusest ja töökorrast tulenevate kohustuste täitmiseks kohustuslikke ettekirjutusi.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

§ 33. Toimkonna liikmete nimetamine ja tagasikutsumine

(1) Toimkonna nimetab Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul seitsmeliikmelisena kolmeks aastaks raamatupidamise spetsialistidest, selle ala teadlastest ja praktikutest.

(2) Toimkonna liikme kutsub tagasi Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul.

(3) Toimkonna liige kutsutakse tagasi viivitamata, kui:

- 1) tema suhtes on jõustunud süüdimõistetav kohtuotsus kriminaalasjas;

2) on ilmnunud, et ta on jätnud oma kohustused olulisel määral täitmata, kahjustanud toimkonna huve või on muul mõjuval põhjusel sobimatu toimkonna liikme kohustusi täitma.

(4) Toimkonna liikme võib enne tema volituste lõppemist tagasi kutsuda, kui ta üle nelja kuu kestnud haiguse tõttu on võimetu oma kohustusi täitma.

(5) Toimkonna liikme tagasikutsumise, tagasiastumise või surma korral nimetatakse tema asemele uus liige, kelle volitused kestavad kuni toimkonna volituste tähtaja lõpuni.

(6) Toimkonna liikmete nimetamise, tagasikutsumise ja tagasiastumise täpsem kord sätestatakse töökorras.

(7) Kui toimkonna liikmete volituste lõppemise tähtjaks ei ole uut toimkonna koosseisu nimetatud, pikenevad toimkonna liikmete volitused kuni toimkonna uue koosseisu nimetamiseni.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

§ 34. Toimkonna juhendid

(1) Toimkond lähtub iga toimkonna juhendi väljatöötamisel järgmistest põhimõtetest:

1) juhendi eelnõu on toimkonna veebilehel avalikkusele kättesaadav ja avatud avalikuks aruteluks vähemalt kuus nädalat;

2) saadud arvamused ja kommentaarid vaadatakse läbi ning olulisi vastuväiteid ja parandusettepanekuid kaalutakse;

3) kui juhendi eelnõusse tehakse olulisi muudatusi, taasavatakse eelnõu avalikuks aruteluks vähemalt neljaks nädalaks;

4) juhendi eelnõu sisaldab viiteid rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele, millest on selle väljatöötamisel lähtutud.

(2) Toimkonna juhendi eelnõus võib põhjendatud juhtudel ette näha erisusi rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetest nende lihtsustatud rakendamiseks või rakendamata jätmiseks. Erisuste rakendamise korral tuleb erisusi kirjeldada ning põhjendada, miks need on vajalikud.

(3) Käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punkti 2 alusel toimkonna ette valmistatud ja heaks kiidetud toimkonna juhendi eelnõu esitab toimkond valdkonna eest vastutavale ministrile koos kehtestamise ettepanekuga.

(4) [Valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestab toimkonna juhendi määrusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud määrus võib toimkonna esitatust erineda vaid ulatuses, mis on vajalik vastavuse tagamiseks Eestis kehtivate õigusaktidega või rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

6. peatükk AVALIKU SEKTORI RAAMATUPIDAMISE KORRALDAMISE ERISUSED

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 35. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse korraldamine

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

(1) Riigi finantsarvestust ja -aruandlust vastavalt käesoleva seaduse § 2 lõikele 3 ning riigi võetud rahvusvaheliste raamatupidamis- ja finantsaruandluskoostuste täitmist korraldab Rahandusministeerium.

(2) Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis kehtestatakse arvestuspõhimõtted, aruannete vormid ja nende esitamise kord riigiraamatupidamiskohustuslastele, kohaliku omavalitsuse üksustele, muudele avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele ja teistele raamatupidamiskohustuslastele, kelle üle eelnimetatud isikutel on otseselt või kaudselt või teiste valitseva või olulise mõju all olevate isikute kaudu valitsev mõju.

(3) Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis kehtestatakse aruannete vormid ja nende esitamise kord riigiraamatupidamiskohustuslaste, kohaliku omavalitsuse üksuste, muude avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja teiste raamatupidamiskohustuslaste otsese või kaudse või teiste valitseva või olulise mõju all olevate isikute kaudu olulise mõju all olevatele raamatupidamiskohustuslastele.

(4) Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend on riigi kui terviku raamatupidamise sise-eeskiri käesoleva seaduse § 11 tähenduses. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi olemasolu ei vabasta riigiraamatupidamiskohustuslast kohustusest kehtestada oma sise-eeskiri.

(5) Toimkonna ette valmistatud ja valdkonna eest vastutavale ministrile esitatud avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend kehtestatakse käesoleva seaduse § 34 lõikes 4 nimetatud määrusega.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

§ 36. Riigi raamatupidamise üldeeskiri
[Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

§ 37. Riigi ja riigiraamatupidamiskohustuslase finantsaruanded
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(1) Riigiraamatupidamiskohustuslase, välja arvatud Riigikontrolli suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud majandusaasta aruande koostamise kohustust.

(2) Riigiraamatupidamiskohustuslane, välja arvatud Riigikontroll, esitab Rahandusministeeriumile ja Riigikontrollile riigiraamatupidamiskohustuslase bilansi ja tulemiaruaande ning riigieelarve täitmise aruande.

(3) Rahandusministeerium koostab riigi majandusaasta koondaruande riigiraamatupidamiskohustuslaste aruannete, riigi valitseva mõju all olevatelt raamatupidamiskohustuslastelt laekuvate aruannete ja muude aruannete alusel.

(4) Riigi majandusaasta koondaruande esitamise eesmärk on võimaldada Riigikogul kontrollida Vabariigi Valitsust, anda Vabariigi Valitsusele võimalus selgitada oma tegevust aruandeaastal ja esitada Riigikogule vajalik informatsioon uute eelarveliste otsuste tegemiseks.

(5) Riigi majandusaasta koondaruande raamatupidamise aastaaruande, Riigikontrolli raamatupidamise aastaaruande ning riigi ja riigiraamatupidamiskohustuslase tehingute seaduslikkuse audiitorkontrolli pädevus, samuti riigi majandusaasta koondaruande avaldamise ja kinnitamise nõuded sätestatakse riigieelarve seaduses.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 38. Riigi majandusaasta koondaruande tegevusaruanne ja raamatupidamise aastaaruanne
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(1) Riigi majandusaasta koondaruande tegevusaruanne sisaldab lisaks käesoleva seaduse §-des 24 ja 31 sätestatule:

1) tegevuskavade täitmise koondaruannet;
2) ülevaadet ministeeriumite siseauditi üksuste sise- ja välishindamise tulemustest.
[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(2) [Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(3) [Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(4) Riigi majandusaasta koondaruande raamatupidamise aastaaruanne koosneb riigi konsolideeritud ja konsolideerimata raamatupidamise aastaaruandest ning riigieelarve täitmise aruandest, mis koostatakse vähemalt riigieelarve vastuvõtmisel kehtinud eelarveklassifikaatori kohaselt riigieelarves toodud ulatuses.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(5) Riigi majandusaasta koondaruandes avaldatakse:
1) täiendav informatsioon kohaliku omavalitsuse üksuste kohta;
2) täiendav informatsioon avaliku sektori ja valitsussektori kohta.

(6) [Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(7) Riigi majandusaasta koondaruandele lisatakse otsuse eelnõu riigi majandusaasta konsolideerimata rahavoolise ülejäägi jaotamiseks, kui riigi konsolideerimata tulem on positiivne ja korrigeeritud konsolideerimata rahavoog on ülejäägis. Riigi majandusaasta korrigeeritud konsolideerimata rahavooline ülejääk on siis, kui käesoleva paragrahvi lõikes 10 toodud näitajate summa on positiivne.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud eelnõule lisatakse seletuskiri, milles põhjendatakse otsust, võttes arvesse riigi likviidsete finantsvarade mahu piisavust ja rahavoog prognoosi, sealhulgas riigi võlakohustustega seotud maksete täitmise vajadust ja potentsiaalsete kohustuste realiseerumise tõenäosust.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(9) Riigikogu otsustab käesoleva paragrahvi lõike 10 kohaselt arvatud riigi majandusaasta korrigeeritud konsolideerimata rahavoolise ülejäägi osalise või täieliku suunamise stabiliseerimisreservi või jätmise riigi likviidsetesse finantsvaradesse.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(10) Riigi majandusaasta korrigeeritud konsolideerimata rahavoog leitakse järgmiste näitajate summana:
1) rahavood põhitegevusest kokku;
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

2) rahavood investeerimistegevusest kokku, välja arvatud riigieelarve seaduse § 65 lõikes 2 nimetatud riigi likviidsete finantsvarade ja § 72 lõikes 1 nimetatud stabiliseerimisreservi vahendite paigutamise seotud tehingute rahavood;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

3) pikaajaliste võlakohustiste tagasimaksud, makstud intressid ja muud finantskulud.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 39. [Kehtetu -RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 40. [Kehtetu -RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 41. Kohaliku omavalitsuse raamatupidamise aastaaruanne

Kohaliku omavalitsuse üksuse raamatupidamise aastaaruanne sisaldab täiendava aruandena vastava valla või linna eelarve täitmise aruannet.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

§ 42. Erisused Eesti Panga raamatupidamisarvestuse ja -aruandluse korraldamisel

Eesti Pank ei ole kohustatud koostama käesoleva seaduse §-des 15 ja 19 sätestatud rahavoogude aruannet.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

7. peatükk MUUDE ISIKUTE RAAMATUPIDAMISE KORRALDAMISE ERISUSED

§ 43. Füüsilisest isikust ettevõtja raamatupidamise erisused

(1) Füüsilisest isikust ettevõtja võib pidada oma raamatupidamist kassapõhiselt.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes peab kassapõhist raamatupidamist, lähtub üksnes käesoleva seaduse §-dest 1–3, 4 (välja arvatud punkt 4), 5, 6 (välja arvatud lõige 3), 7, 9, 10 ja 12 ning muudest Eesti finantsaruandluse standardi nõuetest, mis reguleerivad kassapõhist raamatupidamist.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2017]

(3) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes peab tekkepõhist raamatupidamist, lähtub käesolevast seadusest. Sellise ettevõtja suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud majandusaasta aruande koostamise kohustust.

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(4) [Kehtetu -RT I 2010, 9, 41- jõust. 08.03.2010]

§ 43¹. Korterühistu raamatupidamise erisused

Korterühistu raamatupidamise erisused on sätestatud korteriomandi- ja korteriühistuseaduses.

[RT I, 13.03.2014, 3- jõust. 01.01.2018]

§ 44. Filiaali raamatupidamise erisused

Filiaal lähtub oma raamatupidamise korraldamisel käesoleva seaduse §-dest 1–12.

§ 45. Täiendavad nõuded avalikule ettevõtjale, eri- või ainuõigust omavale ettevõtjale ja üldist huvi pakkuvat teenust osutavale ettevõtjale

(1) Avalik ettevõtja, eri- või ainuõigust omav ettevõtja ja üldist huvi pakkuvat teenust osutav ettevõtja konkurentsiseaduse § 14 ja § 31 lõigete 3¹ ja 3² mõistes peab tagama valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud ulatuses ja korras oma raamatupidamise läbipaistvuse ning riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse poolt talle eraldatud vahendite ja nende kasutamise läbipaistvuse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikud on kohustatud valdkonna eest vastutava ministri nõudmisel esitama oma raamatupidamise ja selle korraldamise kohta andmeid, mis on vajalikud raamatupidamise läbipaistvuse hindamiseks.

(3) Avalik ettevõtja, kelle käibest vähemalt 50% moodustab tootmisalane tegevus, esitab pärast majandusaasta aruande kinnitamist selle hiljemalt ühe kuu jooksul valdkonna eest vastutavale ministrile. Majandusaasta aruandega koos esitab ettevõtja valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud aruande riigi või kohaliku omavalitsuse poolt ettevõtjale eraldatud vahendite ja nende kasutamise ning raamatupidamise läbipaistvuse kohta tegevusalade kaupa. Tootmisalaseks tegevuseks loetakse tegevust, mida käsitletakse «Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK)» osas D «Töötlev tööstus».

(4) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1–3 ei kohaldata:

1) avalikule ettevõtjale, eri- või ainuõigust omavale ettevõtjale ja üldist huvi pakkuvat teenust osutavale ettevõtjale, kelle käive aruandeaastal ja kahel sellele eelnenud majandusaastal on olnud väiksem kui 6 100 000 eurot, kui muudes seadustes ei ole sätestatud teisiti;

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

2) avalikule ettevõtjale, kelle käibest vähemalt 50% moodustab tootmisalane tegevus, kuid kelle käive aruandeaastal oli väiksem kui 32 000 000 eurot;

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

3) avalikust ettevõtjast krediidasutusele vahendite suhtes, mis on riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse poolt sinna paigutatud turutingimustel.

§ 45¹. [Kehtetu -RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

§ 45². Valitsussektori üksusele tehtud maksete aruanne

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(1) Suurettevõtja ning audiitortegevuse seaduse §-s 13 nimetatud äriühingust avaliku huvi üksus, kes tegeleb mäetööstuse või looduslikult tekkinud metsade raiega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.06.2013, lk 19), artikli 41 tähenduses, esitab majandusaasta aruande lisana lepinguriigi või mittelepinguriigi (edaspidi *kolmas riik*) valitsussektori üksustele tehtud maksete aruande.

(2) Valitsussektori üksustele tehtud maksete aruandes tuleb esitada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL artiklis 43 nõutud informatsioon.

(3) Suure konsolideerimisgrupi ja konsolideerimisgrupi, kuhu kuulub äriühing, mis on avaliku huvi üksuseks audiitortegevuse seaduse § 13 tähenduses, konsolideeriv üksus esitab konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande lisana valitsussektori üksusele tehtud maksete konsolideeritud aruande, kui mõni grupi üksustest tegeleb mäetööstuse või looduslikult tekkinud metsade raiega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL artikli 44 lõike 1 tähenduses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud raamatupidamiskohustuslane ei pea esitama valitsussektori üksusele tehtud maksete aruannet, kui tema tehtud maksed kajastuvad liikmesriigi konsolideeriva üksuse koostatud valitsussektorile riigieelarve seaduse § 2 tähenduses tehtud maksete konsolideeritud aruandes.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud nõuded loetakse täidetuks raamatupidamiskohustuslasel, kes esitab majandusaasta aruande lisana valitsussektorile tehtud maksete aruande, mis on koostatud kolmanda riigi nõuete kohaselt, mis on samaväärsed Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL artiklites 43 ja 44 sätestatuga.

(6) Valitsussektori üksusele tehtud maksete konsolideeritud aruanne peab sisaldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL artiklites 43 ja 44 nimetatud informatsiooni iga konsolideerimisgruppi kuuluva mäetööstuse või looduslikult tekkinud metsade raiega tegeleva konsolideeritava üksuse kohta.

(7) Valdkonna eest vastutav minister võib vajaduse korral määrusega kehtestada valitsussektori üksusele tehtud maksete aruandele esitatavad täpsustatud nõuded.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

8. peatükk SEADUSE RAKENDAMINE

§ 46.–§ 58.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 59. Seaduse kohaldamine Eesti Pangale

Käesoleva seaduse § 17 lõiget 3 kohaldatakse aruandeperioodide kohta, mis lõpevad hiljemalt 2005. aasta 31. detsembril, Eesti Panga presidendi kehtestatud ulatuses.»

§ 60. Varasema õigusakti kehtetuks tunnistamine

Raamatupidamise seadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 61. Raamatupidamise Toimkonna liikmete volituste jätkumine

Käesoleva seaduse § 60 alusel kehtetuks tunnistatud raamatupidamise seaduse alusel nimetatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna esimehe ja liikmete volitused kehtivad kuni volituste tähtaja lõpuni.

§ 61¹. Erisused eurole üleminekul

(1) Käesoleva seaduse § 45 lõike 4 punktides 1 ja 2 eurodes väljendatud piirmäärasid kohaldatakse aruandeperioodidele, mis lõpevad Eesti krooni emiteerimise lõpetamise päeval või hiljem, ning nende kohta koostatud aruannetele.

(2) Raamatupidamise aastaaruanded aruandeperioodide kohta, mis lõpevad Eesti krooni emiteerimise lõpetamise päeval või hiljem, koostatakse eurodes.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 61². Paragrahvi 7¹ rakendamine

(1) Käesoleva seaduse § 7¹ lõikes 7 sätestatud kohustust rakendatakse 2017. aasta 1. juulist.

(2) Käesoleva seaduse § 7¹ lõikes 7 nimetatud isikud on kohustatud vastu võtma sama paragrahvi lõike 10 alusel kehtestatud määruise nõuetele vastavaid arveid alates 2017. aasta 1. märtsist ja e-arveldamise Euroopa standardile vastavaid arveid arvates 18 kuu möödumisest selle standardi kohta käiva viite avaldamisest Euroopa Liidu Teatajas.

(3) Riigi Infosüsteemi Amet jätkab dokumendivahetuskeskuse kaudu e-arvete edastamist avaliku sektori asutustele vastavalt nende ja arveid vahendavate eraõiguslike isikute vahel sõlmitud lepingutele, kuni e-arvete saajad on sõlminud lepingu e-arveid edastava eraõigusliku isikuga või kasutusele võtnud uue X-tee dokumendivahetusprotokollid.

(4) Rahandusministeerium analüüsib 2021. aasta 1. oktoobriks käesolevas seaduses sätestatud regulatsiooni mõju masintöödeldavate algdokumentide kasutamisele ning vajaduse korral esitab ettepanekud õigusaktide muutmiseks.
[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 62. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2003. aasta 1. jaanuaril, kehtides majandusaasta aruannete suhtes aruandeperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2003 või hiljem, ja riigi, riigiraamatupidamiskohustuslase, kohaliku omavalitsuse üksuse ja avalik-õigusliku juriidilise isiku puhul aruandeperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2004 või hiljem. Majandusaasta aruanded varasemate aruandeperioodide kohta koostatakse, lähtudes raamatupidamise seadusest, mis kehtis enne käesoleva seaduse jõustumist. Riik, riigiraamatupidamiskohustuslane, kohaliku omavalitsuse üksus ja riigi valitseva mõju all olev avalik-õiguslik juriidiline isik viivad 2003. aasta majandusaasta aruande koostamisel bilansikirjete saldod vastavusse alates 2004. aasta 1. jaanuarist kehtima hakkavate arvestuspõhimõtetega. Seoses üleminekuga konsolideeritud aruannete koostamisele on riigi, riigiraamatupidamiskohustuslase, kohaliku omavalitsuse üksuse ja riigi valitseva mõju all oleva avalik-õigusliku juriidilise isiku 2003. ja 2004. aasta majandusaasta aruannetes lubatud konsolideerimisest tulenevad hälbed, mille kohta tuleb raamatupidamise aastaaruandes esitada vastav selgitus.

(1¹) [Kehtetu -RT I, 25.05.2012, 8- jõust. 04.06.2012]

(1²) Vabariigi Valitsus võib määrusega kindlaks määrata asutused ja avalikke ülesandeid täitvad isikud, kelle suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse § 14¹ lõikes 4 nimetatud keeldu kuni kahe aasta jooksul arvates keelu kehtestamisest. Vabariigi Valitsus võib määrusega eelnimetatud üleminekuaega lühendada.
[RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

(1³) Käesoleva seaduse § 14¹ lõiget 7 kohaldatakse 2012. aasta 1. jaanuarist.
[RT I, 25.05.2012, 8- jõust. 04.06.2012]

(2) Käesoleva seaduse § 17 lõige 2 jõustub 2005. aasta 1. jaanuaril, kehtides majandusaasta aruannete suhtes aruandeperioodide kohta, mis algavad 1. jaanuaril 2005 või hiljem.

(3) Käesoleva seaduse § 46 punkt 8, § 47 punktid 1–4, 6 ja 7, §-d 49–52, § 54 ning § 55 punktid 1 ja 2 jõustuvad kümnendal päeval pärast seaduse avaldamist Riigi Teatajas.

(4) Aruandeperioodidele, mis algasid enne 2005. aasta 1. jaanuari, ja nende kohta koostatud aruannetele kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõike 3, § 29 lõigete 1 ja 4, § 30 lõigete 2 ja 3 sätteid enne 2005. aasta 1. jaanuari kehtinud redaktsioonis ning § 4 punkti 1, § 6 lõike 2, § 7 lõike 4, § 9, § 11 lõike 1, § 12 lõike 5, § 14 lõike 1, § 15 lõike 2, § 20 lõike 3, § 23 lõike 1, §-de 24–26, § 28 lõike 3, § 31 lõike 2 punkti 8, lisa 1, lisa 2 ja lisa 3 sätteid enne 2005. aasta 1. detsembrist kehtinud redaktsioonis.

(5) Käesoleva seaduse § 24 lõike 2 punkti 1 ja seaduse lisa 3 lõiget 4 kohaldatakse aruandeperioodile, mis algab 2008. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

[RT I 2009, 54, 363- jõust. 01.01.2010]

(6) Käesoleva seaduse § 15 lõige 2, § 24², § 28 lõige 1, § 30 lõige 2 ja § 31² jõustuvad 2009. aasta 1. juulil, kehtides majandusaasta aruannete suhtes aruandeperioodide kohta, mis algavad 2009. aasta 1. juulil või hiljem.

[RT I 2009, 19, 116- jõust. 06.04.2009]

(7) Käesoleva seaduse § 23 ei kohaldata majandusaasta aruannete suhtes aruandeperioodide kohta, mis algavad 2009. aasta 1. juulil või hiljem.

[RT I 2009, 19, 116- jõust. 06.04.2009]

(8) Aruandeperioodidele, mis algasid 2010. aasta 1. jaanuaril või varem, ja nende kohta koostatud aruannetele kohaldatakse käesoleva seaduse §-de 37 ja 38 sätteid enne 2010. aasta 15. novembrit kehtinud redaktsioonis.

[RT I, 12.11.2010, 1- jõust. 15.11.2010]

(9) Käesoleva seaduse redaktsiooni, mis jõustus 2016. aasta 1. jaanuaril, kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 2016. aasta 1. jaanuaril või hiljem, ja nende kohta koostatud aruannetele.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(10) Käesoleva seaduse § 24² lõike 4 ja § 31² lõike 4 redaktsiooni, mis jõustus 2016. aasta 1. jaanuaril, kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 2017. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(11) Käesoleva seaduse §-de 37 ja 38 redaktsiooni, mis jõustus 2016. aasta 1. jaanuaril, kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 2015. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(12) Aruandeperioodidele, mis algavad 2016. aasta 31. detsembril või varem, ja nende kohta koostatud aruannetele kohaldatakse toimkonna juhendeid enne 2017. aasta 1. jaanuari kehtivas redaktsioonis.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(13) Aruandeperioodidele, mis algavad 2017. aasta 1. jaanuaril või hiljem, ja nende kohta koostatud aruannetele kohaldatakse toimkonna juhendeid 2017. aasta 1. jaanuaril või hiljem kehtivas redaktsioonis.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(14) Käesoleva seaduse § 35 redaktsiooni, mis jõustub 2017. aasta 1. jaanuaril, kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 2017. aasta 1. jaanuaril või hiljem, ja nende kohta koostatud aruannetele.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

(15) Toimkonna juhendid ja üldeeskiri tuleb viia käesoleva seaduse § 3 punktide 1–5 2016. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooniga kooskõlla 2017. aasta 1. jaanuariks.

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.06.2013, lk 19), muudetud direktiiviga 2014/95/EL (ELT L 330, 15.11.2014, lk 1).

[RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]

Lisa 1 Bilansiskeem

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

Lisa 2 Kasumiaruande skeemid

[RT I, 27.12.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

Lisa 3 Aastaruande lisad

[Kehtetu -RT I, 30.12.2015, 4- jõust. 01.01.2016]